



Monumentnummer*: 515167

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* 27 mei 2002
Kadaster deel/nr 82740/66

Woonplaats* **Blauwhuis**
Gemeente* **Súdwest-Fryslân**
Provincie* **Fryslân**

Kadastrale gemeente* **Nieuwland Friesland**
Sectie* **E**
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel **484**

Omschrijving**

Inleiding

De PASTORIE behorende bij het rooms-katholieke kerkelijke complex St. Vitus is, evenals de Neogotische kerk, gebouwd tussen 1867 en 1871 naar ontwerp van P.H.J. Cuypers in een Ambachtelijk-traditionele bouwtrant met Art Nouveau motieven. Bij de uitvoering was de latere rijksbouwmeester architect C.H. Peters betrokken. De bouw werd aan aannemer O.H. Schuurmans te IJlst gegund. De pastorie die ten westen van de kerk ligt, is naar het zuidwesten gericht en wordt door een ruime tuin omringd. Door een verbouwing in de jaren 1938/1941 heeft het gebouw een lichte verandering in verschijningsvorm ondergaan: toen zijn onder meer de twee serres aan de west- en zuidzijde toegevoegd. Het gebouw is, net als de kerk, in 1991-93 gerestaureerd.

Omschrijving

De pastorie op rechthoekige plattegrond is geheel onderkelderd, twee bouwlagen hoog, wordt gedekt door een overstekend zadeldak op houten klossen met leien en twee schoorstenen en is uit bruine baksteen opgetrokken; voor de decoratieve elementen zoals de dubbele gebogen strekken boven de vensters en de banden tussen de vensters zijn gele bakstenen gebruikt. Het hoge basement, waarin twee keldervensters, is afgezet door een natuurstenen waterlijst. De voorgevel wordt door pilasters in drie traveeën verdeeld. Begane gronds zitten van links naar rechts de toegangspartij, twee lichtgetoogde vensters met tweelicht bovenlicht en een erker; op de verdieping vier lichtgetoogde T-vensters. De eerste en tweede bouwlaag zijn van elkaar gescheiden door een band van siermetselwerk. De entree bevindt zich in een portiek met natuurstenen omlijsting met geometrische Art Nouveau-motieven. In het vierkante bovenlicht zit een glas-in-lood-afbeelding van de Goede Herder. Voor het portiek ligt een zeven treden tellende natuurstenen stoep

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



geflankeerd door bakstenen muurtjes. De zuidgevel wordt door pilasters eveneens in drie traveeën delen verdeeld en verlevendigd met siermetselwerk in gele baksteen. Beganegronds zitten van links naar rechts: een T-venster en de serre met meerruits bovenlichten; op de verdieping twee T-vensters; in de top, met eenvoudig bewerkte windveer, twee kleinere enkelruitsvensters en een smal blind venster. De achtergevel is symmetrisch ingedeeld. In het basement zitten vier kelderramen; aan de zuidkant zitten beganegronds twee T-vensters onder getoogde strek, aan de noordkant twee kleinere T-vensters met tweelichtbovenlicht onder getoogde strek; op de verdieping twee T-vensters. Het INTERIEUR van de pastorie is qua indeling ongewijzigd: de plattegrond is rechthoekig. Via het halletje is de gang te bereiken, die links naar de kerk leidt en rechts naar de verschillende vertrekken. Tussen hal en gang is een houten dubbele deur met geruit transparant glas-in-lood. De trap, rechts op de gang, heeft een dichte houten leuning waarvan de trappaal vervangen is door een gebogen afsluiting met snijwerk in geometrische Art-nouveau-motieven. De inrichting van de vertrekken is zeer sober en deels nog origineel. Noemenswaardig zijn onder meer de houten paneeldeuren die voorzien zijn van houten, in geometrische motieven gesneden deurlijsten, waarvan een aantal met halfrond bovenlicht met glas-in-lood (beganegronds) en (op de verdieping) met tympanachtige afsluiting. Verder, tussen de twee woonvertrekken op de verdieping, een dubbele houten deur met geruit glas-in-lood in het middendeel. Op de tweede verdieping liggen de slaapvertrekken.

Waardering

De pastorie, horend bij het rooms-katholieke kerkelijke complex St. Vituskerk te Blauwhuis (gewijd 1872), is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als bijzondere uitdrukking van een maatschappelijke en geestelijke ontwikkeling;
- vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp;
- als essentieel onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch en architectuurhistorisch van nationaal belang is;
- vanwege de in redelijk grote mate aanwezig architectonische gaafheid van exterieur en interieur;
- in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van het hele kerkelijk complex en de dorpse omgeving.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Pastorie(F)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument